

A tájékoztatók elkészítésében közreműködött az Európai Unió Közjegyzőségeinek Tanácsa (CNUE).

1 Hogyan készül a végintézkedés (végrendelet, közös végrendelet, öröklési szerződés)?

Spanyolország hét öröklési jogi rendszerrel rendelkezik. E rendszerek hatálya a saját jogi szabályozással rendelkező területeken közvetlenül alkalmazandó a spanyol állampolgársággal nem rendelkező lakosokra. A spanyol állampolgárokra a regionális állampolgárság kritériumát kell alkalmazni (kapcsolat a spanyol jogrend alatt lévő egyes regionális joghatóságokkal) a 2012. július 4-i 650/2012/EU rendelet 36. cikkével összhangban.

A végintézkedést illetően különbséget kell tenni az 1889. évi polgári törvénykönyvben meghatározott és – különösen az 1978. évi spanyol alkotmány kihirdetése óta – több alkalommal módosított, közös polgári jog szerinti szabályozás, illetve a polgári jog területén saját hatáskörrel bíró autonóm közösségek (Galícia, Baszkföld, Navarra, Aragónia, Katalónia, valamint a Baleár-szigetek) helyi vagy egyedi jogszabályai szerinti szabályozás között.

A közös polgári jog értelmében öröklési jogcím végrendelettel biztosítható, mivel főszabály szerint az öröklési szerződés és a közös végrendelet nem fogadható el. A végrendelet lehet:

- nyílt, azaz közjegyző előtt tették, aki megszővegezi azt, és felveszi a közjegyzői nyilvántartásába. Ez a végintézkedés bevett módja;
- zárt, azaz közjegyző előtt tették, de a közjegyző nem ismeri annak tartalmát. Ezt a formát már nem alkalmazzák;
- holográf, azaz a végrendelező által saját kezűleg írt, aláírt és keltezett. Ez a forma nem szokványos.

A spanyol közös polgári jogról tájékozódhat a spanyol Hivatalos Közlöny (*Boletín Oficial del Estado*) weboldalán (

<http://www.boe.es/buscar/pdf/1889/BOE-A-1889-4763-consolidado.pdf>). E szöveg angol és francia fordítása az alábbi oldalon érhető el:

<https://www.mjusticia.gob.es/es/areas-tematicas/documentacion-publicaciones/publicaciones/traduccion-derecho-espanol>

Az említett területi joghatóságok helyi vagy egyedi jogszabályai a végrendeletre vonatkozóan saját előírásokat tartalmaznak, és eltérő, külön típusokat ismernek. Egyes területeken elfogadott a közös végrendelet és az öröklési szerződés.

A helyi vagy egyedi jogszabályok szövege az alábbi címen érhető el: <http://www.boe.es/legislacion/codigos/codigo.php?id=48&modo=1¬a=0&tab=2>

2 Nyilvántartásba kell-e vetetni a végintézkedést, és ha igen, hogyan?

A közjegyző előtt tett végrendeleteket a közjegyzőnek fel kell vennie az igazságügyi minisztérium által vezetett Végintézkedések Általános Nyilvántartásába (*Registro General de Actos de Última Voluntad*). Amennyiben az örökhagyó végrendelezett, e nyilvántartásban szerepel a legutóbbi végrendelet megtételének dátuma, a korábbi végrendeletek, és az a közjegyzői közokirat, amelybe a végrendeletet belefoglalták. Ha a végrendeletet hitelesítő közjegyző beszünteti tevékenységét, a közjegyzői szakmai szervek (*Colegios Notariales*) naprakész tájékoztatással tudnak szolgálni arról a közjegyzőről vagy irattárról, ahova a végrendelet kerül (<http://www.notariado.org/>).

Az általános végrendeleti nyilvántartás nyilvánosan nem hozzáférhető. A végrendelező halála után kizárólag azok a személyek férhetnek hozzá, akiknek az örökléshez igazolt jogi érdekük fűződik, a végrendelező életében pedig saját maga vagy meghatalmazottja; cselekvőképtenség esetén bírósági végzés engedélyezheti a betekintést.

3 Korlátozott-e a végintézkedési szabadság (van-e például kötelelrész)?

A spanyol jog a hagyaték, pontosabban az abban lévő vagyontárgyak egy részét kötelelrész formájában bizonyos rokonok számára tartja fenn, a végrendelező által önként tett végintézkedés értékének beszámítása – beleértve az élők közötti rendelkezéseket is –, és a tartozások leszámítása után. A polgári törvénykönyv szerint „a kötelelrész a hagyaték azon része, amelyet az örökhagyó nem oszthat fel, mivel ezt a részt a törvény a kötelelrészre jogosultak (a törvényes örökösök) számára tartja fenn.”

Törvényes örökösök a következő személyek:

Szüleik és felmenők tekintetében a gyermekek és leszármazók.

A fentiek hiányában gyermekeik és leszármazóik tekintetében a szülők és a felmenők.

A törvényben meghatározott módon az özvegy.

A gyermekeknek és leszármazóknak járó kötelelrész az anya és az apa hagyatékának kétharmadát teszi ki. Az utóbbiak azonban gyermekeik vagy leszármazóik örökségének növelése érdekében a kötelelrészt alkotó kétharmad részből egyharmadot eloszthatnak. A fennmaradó egyharmad rész szabadon elosztható. Ez a teljes vagyon feletti jog átruházását jelenti, mivel az néhány kivételtől eltekintve *pars bonorum*nak minősül.

A leszármazó kötelelrésze az apa és az anya hagyatékának fele, kivéve, ha a házastársnak is van részesedése benne, amely esetben a kötelelrész a hagyaték egyharmada.

A nem különvált házastársak részére rendelt kötelelrész felmenők és leszármazók hiányában a hagyatéki vagyontárgyak kétharmadának haszonélvezeti jogát tartalmazza. Ha vannak leszármazók, akkor a kétharmad rész felének haszonélvezeti joga, amely megfelel a leszármazóknak. Ha csak felmenők vannak, akkor a felének a haszonélvezeti joga, amelyet az örökösök képviszben is rendezhetnek.

A helyi vagy egyedi jogszabályokban foglalt szabályok a kötelelrészre vonatkozóan különös rendelkezéseket tartalmaznak. E szabályok mindegyikét meg kell vizsgálni, hogy az említett területi joghatóságok alatt szabályozott különös öröklési jogcímeiket meg lehessen határozni, amelyek a *pars bonorum* kötelelrésztől a *pars valorumig* terjednek. Ez utóbbi a vagyon értékéből való részesedésre biztosít jogot, amely részesedést készpénzben kell kifizetni, és minősülhet egyszerű hitelezői jogosultságnak, például Katalóniában, vagy akár szimbolikus kötelelrésznek például Navarrában, ahol a fizetésre kötelezett végrendelezőnek mindössze egy bevett szabványszöveget kell beillesztenie a végrendeletébe.

4 Ki mennyit örököl végintézkedés hiányában?

E kérdést illetően is szem előtt kell tartani, hogy Spanyolországban hét öröklési jogrendszer létezik. A közös polgári jogban, ha nincsenek végrendeleti örökösök, a törvény a hagyatékot a következő sorrendben osztja fel: 1. leszármazók; 2. felmenők (mindkét esetben a házastárs a hagyaték felének illetve egyharmadának haszonélvezeti jogát kapja); 3. nem különvált házastársak; 4. negyedfokú rokonok (első unokatestvérek); 5. az állam.

A helyi jogszabályok ezen a területen különös rendelkezéseket állapíthatnak meg. A helyi jogszabályok a rokonok öröklésének lehetőségén kívül a végrendelező tartózkodási helye szerinti autonóm közösség saját területén belüli öröklésének vagy akár egy meghatározott intézmény öröklésének lehetőségét is ismerik, a vonatkozó szabályokban előírt formában és feltételekkel.

5 Melyik hatóság illetékes a következőkben?

5.1 Öröklési ügyek

Végintézkedés hiányában a közjegyzők jogosultak a hagyatéki törvény szerinti öröklésre jogosult felek meghatározására (örökössé nyilvánítás). Amennyiben bármely érintett fél vitatja az örökösök jogállását, az örökséget alkotó vagyontárgyakat vagy az örökség felosztását, a vitát a vonatkozó jogi eljárás szerint bíróságon rendezik.

5.2 az örökség elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Főszabály szerint az örökség visszautasításáról vagy elfogadásáról közjegyző előtt kell nyilatkozni. Noha kifejezett elfogadásról szóló nyilatkozatot magánokiratban is lehet tenni, vagyon juttatása esetén, bizonyítás céljából, közjegyzői okirat szükséges. Ez nem érinti a spanyol konzul vagy konzuli feladatkört ellátó diplomáciai tisztviselő esetleges közreműködését.

Az elfogadás hallgatólagos is lehet (olyan cselekménnyel, amely szükségszerűen feltételezi az elfogadási hajlandóságot, vagy amelyet az adott személy örökös jogállás nélkül nem hajthatna végre).

Bárki, aki igazolni tudja az örökség visszautasításához vagy elfogadásához fűződő érdekét, utasíthatja a közjegyzőt, hogy értesítse az örökösöt arról, hogy 30 naptári nap áll rendelkezésére az örökség elfogadására vagy visszautasítására.

Amennyiben az örökös visszautasítja az örökséget a hitelezői kárára, a hitelezők petíciót nyújthatnak be a bírósághoz, hogy az hatalmazza fel őket az örökségnek az örökös nevében történő elfogadására, annak érdekében, hogy a tartozás fedezve legyen.

A részleges vagy feltételes elfogadás tilos. Az örökös azonban elfogadhatja az örökséget, a hagyomány nélkül, vagy fordítva.

5.3 a hagyomány elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

Ugyanaz a hatóság, mint az öröklésnél, a fenti szakasz szerint.

Mindazonáltal, a részleges elfogadás tilalma alóli kivételt jelent, ha vannak olyan különböző hagyományok, amelyek nem vonnak maguk után ellentételezés fizetését annak érdekében, hogy megkapják őket (vagy ha minden hagyomány ilyen ellentételezést von maga után), a hagyományos egyenként elfogadhatja vagy visszautasíthatja őket. A hagyományos nem teheti, hogy visszautasítja azokat, amelyek ellentételezést vonnak maguk után, ugyanakkor elfogadja az ellentételezés nélkülieket.

5.4 a kötelesrész elfogadását vagy visszautasítását kimondó nyilatkozat átvétele

A kötelesrészt magát nem lehet visszautasítani vagy elfogadni; ahhoz hagyomány vagy örökségi támogatás útján lehet hozzájutni, kivéve, ha meghatározott összegnek vagy vagyontárgynak a hagyatéki terhére történő kifizetése érdekében per indul.

A polgári törvénykönyv lehetővé teszi a hagyományos számára, hogy visszautasítsa az örökséget és elfogadja a törvényes örökös meghaladását (ami a leszármazók kötelesrészének egyharmada).

6 Az öröklés rendezésére vonatkozó, tagállami jog szerinti eljárás rövid leírása, beleértve a hagyatéki felszámolását és az eszközök felosztását (indít-e például hivatalból örökösödési eljárást a bíróság vagy más illetékes hatóság)

Ha létezik végrendelet, és a végrendelező megnevezte a végrendeleti végrehajtót, ez utóbbi rendelkezik jogkörrel a temetési költségek valamint bármely hagyomány kifizetésére, a vagyon állagának megóvására, a végrendelet érvényességének védelmére, és annak végrehajtására.

Amennyiben egy hagyatéki értékbecslőt (*contador-partidor*) jelölnek ki, ez a személy felelős az örökség felosztásáért. A hagyatéki értékbecslőt kijelölheti a végrendelező, az örökösök kölcsön egyetértéssel, a bírósági titkár (*secretario judicial*), vagy a közjegyző a hagyatéki 50%-át képviselő örökösök és hagyományosok utasítására.

A hagyatéki értékbecslő hiányában, vagy a végrendelező általi felosztás esetén az örökösök maguk között feloszthatják a hagyatéket, ahogy megfelelőknek tartják.

A gyakorlatban, mind az örökség felosztása, mind a vagyonjuttatás közjegyző előtt zajlik, bizonyítás és a jogok nyilvántartásba vétele céljából.

Ha nem került hagyatéki értékbecslő kinevezésére, és egy örökös ezt kéri, a felosztást a bíróság is elvégezheti. A bíróság kijelöl egy szakértőt a vagyon értékének felbecslésére, és egy hagyatéki értékbecslőt az örökség felosztására. Kérelem esetén továbbá hagyatéki gondnok kijelöléséről és bíróság által vagyonleltár felvételéről is meg lehet előzetesen állapotodni. A hagyatéki értékbecslő által végzett megosztás (a bírósági módosításaival, amennyiben egy örökös ellenzi azt) bejegyzésre kerül a közjegyzői nyilvántartásba.

7 Hogyan és mikor válik valaki örökössé, illetve hagyományossá?

A törvény vagy végintézkedés nyomán örökségre vagy hagyományra jogosult személyek örökösökké vagy hagyományosokká válnak az örökség vagy a hagyomány elfogadásával (lásd 5.2. rész). Az elfogadás joghatása a végrendelező halálának pillanatától visszamenőlegesen alkalmazandó.

8 Felelős-e az örökös az elhunyt adósságaiért, és ha igen, milyen feltételek mellett?

Feltétel nélküli, vagy a hagyatéki leltározás kedvezményének igénybevétele nélkül történő elfogadás esetén az örökös felel az összes hagyatéki tartozásért, amelynek kielégítésére az örökös vagyonon felül az örökös saját vagyona is bevonható.

Az örökség hagyatéki leltározás kedvezményének igénybevételével történő elfogadás esetén az örökös csak a hagyatéki vagyontárgyak erejéig köteles kielégíteni az adósságokat és egyéb követeléseket.

9 Milyen dokumentumokat és/vagy információkat kell benyújtani rendszerint az ingatlan bejegyzéséhez?

Az örökös vagy hagyományos jogállás általában nem eredményezi az ingatlan-nyilvántartásba (*Registro de la Propiedad*) történő bejegyzését a meghatározott ingatlanra vonatkozó jognak, mivel a jogállás nem biztosít jogot egy meghatározott ingatlanra vonatkozóan. Legfeljebb ideiglenes bejegyzést eredményezhet. Az örökösök arányosan részesednek a teljes hagyatékban. A hagyományosok személyes joga annak követelése, hogy az örökösök a rájuk hagyományozott javakat átruházzák rájuk. A jogok tényleges átruházásához az örökség vagy hagyomány elfogadása és a meghatározott vagyontárgy juttatása szükséges. Csak bizonyos esetekben (mint egyedüli örökös, kizárólagos tulajdon, vagy kizárólagos birtokbavételre feljogosított hagyományos esetén) lehetséges a felosztásról és a vagyontárgy átruházásáról történő lemondás.

Ingatlan bejegyzéséhez az örökség elfogadásáról és a vagyontárgy átruházásáról kiállított közjegyzői közokiratra vagy adott esetben a vonatkozó bírósági határozatra van szükség. A közokiratnak tartalmaznia kell, vagy hozzá kell csatolni, az öröklés jogcímét (végrendelet, az örökösök nyilatkozata, amennyiben megengedett, egyezsége) a teljes halotti anyakönyvi kivonatot és az általános végrendeleti nyilvántartás által kiállított igazolást. A vagyonátruházásra vonatkozó örökösödési adót is meg kell fizetni.

9.1 Kötelező vagy megkeresés alapján kötelező-e a hagyatéki gondnok kijelölése? Ha igen, milyen lépéseket kell tenni?

A spanyol jog szerint nem kötelező hagyatéki gondnokot (*administrador*) kijelölni, mindazonáltal az örökség felosztása során bizonyos körülmények között meg lehet állapodni a hagyatéki gondnok kijelöléséről.

9.2 Ki jogosult végrehajtani az elhunyt végintézkedését és/vagy kezelni a hagyatékat?

Ha a végrendelező a (közös jog szerinti) végrendeletben végrendeleti végrehajtót (*albacea*) nevezett meg, akkor a végrendeleti végrehajtó kezeli a hagyatékot (lásd a 6. részt).

A végrendelező a végrendeletben emellett hagyatéki értékbecslőt is kijelölhet, aki meghatározza a hagyatéki értékét, és felosztja a vagyont.

Általában véve e három személy, a végrendeleti végrehajtó, a hagyatéki értékbecslő és a hagyatéki gondnok jelölhető ki. Mindhárman hagyatékezelési hatáskörrel rendelkeznek, amelyet a végrendelező vagy a bíró, illetve bizonyos esetekben maguk az örökösök módosíthatnak.

9.3 Mik a gondnok jogai?

A hagyatéki gondnok fő feladatai az alábbiak:

a hagyatéki képviselő,

időszakos elszámolások készítése,

a hagyatéki vagyon állagának megőrzése, valamint egyéb, szükségesnek ítélt vagyonkezelési intézkedések.

10 Milyen dokumentumokat állítanak ki rendszerint a hagyatéki eljárás során vagy azt követően a tagállami jog szerint a kedvezményezettek jogállásának és jogainak bizonyítására? Rendelkeznek ezek bizonyító erővel?

Az örökösök végrendelet nélküli nyilatkozata egy közjegyzői okirat, amely bizonyítja a törvényes örökösök jogállását és a vonatkozó részüket az örökségből.

Az elfogadásról és felosztásról (valamint adott esetben a hagyományok átruházásáról) szóló, közjegyző előtt az érintett felek megállapodása alapján készített közokirat a hagyatéki konkrét vagyontárgyainak tulajdonjogáról rendelkezik.

Az öröklési eljárás bíróság előtti lefolytatása esetén, a felosztásról (és adott esetben bármilyen vitás kérdés rendezéséről) szóló határozat megfelelő jogcímet biztosít, és a törvényi előírásoknak megfelelően közjegyző előtt kell írásba foglalni.

Ez a webhely az [Európa Önökért](#) portál része.

Örömmel vesszük [visszajelzését](#) arról, hogy hasznosnak találta-e az oldalon szereplő információkat.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Utolsó frissítés: 14/12/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.